

6. Ker so na Spod. Štajerskem na železnicah sami nemški napisi in uslužbenci kličejo le nemška imena na postajah, zato tirjamo, da se v bodoče naredijo dvojezični napisi na postajah in se izklicujejo imena postaj v obeh jezikih.

7. Glede na dejstvo, da se nas Slovence in naše težnje v Gradcu popolnoma prezira in da se dela le na ponemčevanje Sp. Štaj., sliši se enoglasen klic vseh zborovalcev: »Proč od Gradca«.

8. Prebivalci severnega dela kozjanskega okraja proti Šmarški meji so zadnji čas v vednem strahu pred tatovi in roparji, ki se posebno po noči okolu klatijo; zato naj se prosi deželno brambovsko ministrstvo, da se ustanovi orožniška postaja v Loki okraj Šmarje, ker med Šmarjem in Kozjem, toraj kakih 7 ur, ni nobene orožniške postaje.

Predsednik se spomni k sklepu presvitl. cesarja, ki obhaja svoj rojstni dan in pozdravlja novega sv. Očeta Pija X. ter povabi zbrane, da jima zakličejo grmoviti »živio«.

Naše trgovinske razmere.

Splošna žalibog je resnica, da naše kmetško ljudstvo zadnja desetletja čedalje bolj ubožava in hira. Vzrokov za to je več, kakor čedalje večja draginja dela, slabe letine, visoke cenitve zemljišč ob izročitvi teh naslednikom in še mnogo, mnogo drugih težav, katere skoro dan za dnevom zadevajo kmeta. Toda to še ni vse, kar ga pokončava, še več mu škoduje nekaj, kar sicer težko čuti, pa malokateri ve izvora temu, to so namreč naše slabe trgovinske razmere. In o teh hočem povedati danes nekaj pojasnil in priporočiti par nasvetov.

Znano je menda že po celem svetu, da kjer se žid naseli, molze in izsesava ljudstvo. Marsikdo, ki ne pogleda daleč od rojstnega praga, bode morebiti vzdihnil: hvala Bogu, pri nas pa ni še veliko teh pijavk! Toda kako se motimo, ako tako mislimo, dokažem v kratkih besedah. Žalibog je še tudi pri nas resnica, da je skoro vsa večja trgovina od židov odvisna!

Poglejmo bolj natanko. Okod dobiva naš kmet denar? Skoro vsak redi kak rep domače živine, katero ob svojem času žene na prodaj. Kdo pa je na naših sejnih sedaj najbolj mogočen kupec? Gotovo žid s svojimi mešetarji, kateri kar narekuje ceno živini, ne brigeje se za kako konkurenco, ker je — ni!

Kam ima svoj tok naša lesna trgovina? Večinoma za Dravo na Ogrsko in še dalje. Tam se je že pred kakim pol stoletjem utaboril žid, kateri ima s svojim društvom monopol nad celo lesno kupčijo. Le malo jih je še, ki si upajo mimo njega s svojim blagom. Iz prejšnjih mešetarjev so postali ondotni židje bogataši-milijonarji!

Kako pa naši kmetje z žitom? To pa je še slabše, ker tudi na to kupčijo preži žid, vsaj okoli Ptujja je dosti takih židovskih mrež nastavljenih.

Enako je tudi z vinom. Prav dobra kapljica se začasa dobi od vinorejcev, katera potem pod drugim imenom slovi po svetu in polni žepe barantačev, medtem ko naš vinorejec žalostno tolče svojo revščino doma, ne sanjaje že več o tem, kakšna je bila kapljica lani!

In tako bi lahko našteval še več primerov, kako so se že zagrizli židje v našo trgovino. Kdor je toliko drzen, da se jim skuša ustaviti s konkurenco, je navadno izgubljen, ker židovska brezobzirnost v tem ne pozna nobene meje! Zato pa so že skoro popolnoma utihnil domači trgovci in prekupci, vedoči iz skušnje, da delajo s tem le v svojo škodo.

Ali temu ni več pomoči? Mi mislimo, da naše ljudstvo še ni tako izmolzeno, da bi se ne moglo postaviti na lastne noge. To seveda skupno z združenimi močmi. V to pa je nam pred vsem treba podjetnosti in skup-

nega delovanja. V to naj mi bode dovoljeu prvi nasvet.

Kakor mnogim znano, cveli so ob svojem času lesni sejni v Ptujju. Ti so se do danes sicer še ohranili, toda prave živahnosti radi znanih vzrokov ni več. Pohorci in Kororci sicer še pripeljejo dosti lesnega blaga, ali store to, kakor da bi šli na igro, brez vsake gotovosti na vspeh. Ako ni dosti kupcev, ali le ti so ubogi, zgodi se često, da se morajo na sejmu dolgo muditi, nazadnje pa še v izgubo blago prodajati. Nasproti pa morajo Dolinci večkrat pogrešati potrebnega lesa, ker razun ob sejnih ga drugod ni dobiti nego pri židu. Ta pa molze oboje, prodajalce kot kupce lesa. Prav kratke pameti je gotovo vsak, kdor se zanaša na dobro kupčijo z židom.

Da se tem nadlogam pride v okom, skrajni čas bi bil ustanoviti nekako središče naše trgovine, kar bi bila novoustanovljena »trgovinska zadruga« s sedežem v Ptujju. Ona, dobro organizovana, bi lahko potegnila na se in združila vse naše moči in posredovala v vseh trgovskih zadevah med nami. K njej bi lahko pristopili vsi naši neodvisni in zavedni kmetje ter v kupčijskih rečeh sli drug drugemu na roko. Napraviti bi si morala »Zadruga« skladišče raznih naših pridelkov, tako, da bi lahko odjemala in prodajala vsakovrstne naše pridelke in med druge rojake spravila v denar. Po njej bi lahko zvedeli gorjanci, kakšnega lesnega blaga naj pripeljejo in po kakšni ceni, nasproti bi pa tudi »dolinci« vedeli lažje izpečavati svoje zrnje in vino. Tako bi »Zadruga« marsikdaj tržila z menjalno kupčijo, brez velikega kapitala.

Ko bi se to enkrat uresničilo, nastopila bi — kar bi bil moj drugi svet — »Zadruga« kot posredovalnica za pošiljanje našega blaga v daljno tujino. Ondi na daljnih trgih bi se morda našla našim pridelkom vse drugačna cena, nego jo imamo sedaj doma, ko pitamo znane pijavke. Vsaj razne poizvedbe pričajo o tem, da smo mi v denarnih zadregah večkrat edino le radi tega, ker dobička naših pridelkov mi le malo okušamo.

Dragi bratje Slovenci, zlasti vi tovariši kmetje! Napisal sem tiz vrste vam v premislek s prošnjo, da bi se odzvali v ljubem »Gospodarju« in povedali o važnem tem vprašanju svoje mnenje. Upati je, ako se združimo, da storimo v tej stvari za nas in naše ljudstvo mnogo več nego vsi drugi naporji za naše blagostanje. Stopimo na lastne noge, videvši, da od drugod zastoj pričakujemo pomoči. Na svidenje v tem smislu!

Kmet s Pohorja.

Politični ogled.

Okupacija Bosne in Ercegovine. V Ljubljani so zadnje nedeljo udeleženci bojev pri okupaciji Bosne in Ercegovine slovesno obhajali 25 letnico teh bojev. Naši slovenski spodnještajerski bojevniki pri okupaciji pa so 25 letnico zaspali, ka-li?

Dvorni svetnik Šuklje je imel dne 13. t. m. v Ljubljani kandidatni govor, v katerem se je izrazil tudi o kmetškem vprašanju. On bo glasoval v državni zbornici le za tako pogodbo z Ogrsko, v kateri so varovane zahteve naše državne polovice in zlasti zahteve naših kmetov. Izrazil se je za prisilno deželno zavarovanje proti požarom in proti toči in za državno zavarovanje živine ter tudi za zavarovanje poljedelskih delavcev za slučaj starosti in onemoglosti.

Shod češke kmetške stranke se je vršil dne 16. t. mes. v Pardubicah in se je sprejelo na njem več za kmete koristnih sklepov. Med drugim se je tudi zahtevalo, naj se uvede enoten kilometerski tarif ter znižajo železniški tarifi za kmetijske izdelke.

Presvitli cesar se mudi na Ogrskem, da se sestavi novo ministrstvo. Ministrstvo

grofa Khuen-Hedervajja še bo opravljalo državne posle, dokler ni novo ministrstvo sestavljeno.

Dogodki v Makedoniji. Nikakega dvoma ni več, da se zmedene razmere na Balkanu ne bodo mogle več poravnati mirnim potom. Le z velikim naporom se še tišči k tlom plamen, ki grozi vsak čas vzplapolati po celem polotoku. Ne le v Makedoniji in Albaniji, tudi v Srbiji in Bolgariji je že začelo nevarno vreti. V okrajih Solun in Monastir je klanje in požiganje na dnevnem redu.

Dopisi.

Polje pri Kozjem. Polje je lepa, majhna župnija za Sotlo v kozjanski dekaniji. V tej žari pastiruje že nad 33. let veleč. g. Martin Kragl, ki je obhajal v sredo, dne 29. julija svojo zlato sv. mašo. Redko je to slovesnost doživeti 50 let v težavni in naporni duhovni službi. — Naša škofija je letos srečna, da ima na novo 4 gospode zlatomašnike. — Poljski župljani storili so vse, da bi svojemu priljubljenemu gospodu ta izvanredni dan tem večje veselje pripravili. Pridne roke pletle so že več mesecev lepe vence, s katerimi so bila preprežena vas Polje, cerkev in župnišče, veličastni maji pa so kipeli proti nebu z različnimi zastavami, največ slovenskimi trobojnicami.

Na predvečer zlate sv. maše priredili so farani bakljado z godbo. Marsikoga je do solz ganilo videti, pomikati se v prvi temi na stotine lučic in lampionov proti župnišču od Golečeve hiše; po hribččkih pa so žareli kresovi in streljanje je oznanjevalo daleč na okrog, tje doli v hrvaško Zagorje veselje Poljancev. Vsa dolga vrsta vstavi se pred župniščem, kjer je pričakoval sivi starček — jubilat z nekaterimi že došlimi gospodi gosti bakljado. V imenu obeh občin, torej cele fare, pozdravi gospoda zlatomašnika načelnik okr. odbora Kozje in župana iz Lastnič ter Sedlarjevo izročila lepo diplomu častnega občanstva. Solza je zalesketala v očesu jubilarjevem in ginjenim srcem zahvali se za vse, kar je že prejel v Polji preje in tudi sedaj. Nato se vžge bengalična luč in po zraku in med ljudmi švigajo sem in tje »žabe« t. j. s smodnikom napolnjen in zavit papir. Od začetka je bilo veliko strahu, a pozneje veliko smeha, ko so ljudje spoznali, da ni nobene nevarnosti. Ta večer ostane gotovo nepozabljen vsakemu navzočih.

Drugo jutro, dne 29. julija privrelo je ogromno število ljudstva in 42 duhovnih sbratov, med njimi 5 gospodov iz Hrvaške.

V spremstvu teh podal se je gospod jubilat ob 10. uri v cerkev, s palico in prekrasnim šopkom, dar gospe Gelingsheim iz Kozjega. Pod slavolokom pri župnišču izročila je dekanijška duhovščina po prečast. gospodu kanoniku adresno-čestitko, krasno delo Cirilove tiskarne ter pozdravijo gospoda jubilanta šolar, šolarica, gospod nadučitelj in posebno prisrečno mladenič in dekle. Lepa je bila vrsta belo oblečenih deklet in poveljevali so vhod v cerkev tudi vrli ognjegasci iz St. Petra in njih dični vodja g. dr. Mirko Crkvenac. Cerkevni govor imel je stari prijatelj gospoda zlatomašnika duh. svetov. g. Jožef Tombah, župnik šentpeterski. Koncem pridige prebral je prav razločno res prekrasno pohvalno pismo, katero so poslali naš prevzvišeni knez in škof in v katerem se naštevajo obilne zasluge jubilarjeve, za katere se imenuje kn. šk. duhovnim svetovalcem. Z močnim glasom je potem pel gospod jubilar svojo zlato sv. mašo. Po sv. maši izročila se je slavljencu še diploma častnega občanstva vrlega narodnega trga Sevnice, rojstnega kraja jubilarovega.

Kosilo se je vršilo v lepo okinčanem, blizu župnišča postavljenem sotorčku. Vdeležilo se je istega do 60 oseb. Slavljencec je znan [daleč na okrog zaradi svoje gostoljubnosti, a ta dan je imel vse shrambe odprte.